

pustiť ukrývačstva. Výpočet vecí vadnej proveniencie v § 370 Tr. z. je taxatívny, nemožno do neho vpašovať ani podvod, je teda z neho vylúčené aj pytliactvo.

Treba sa tu ešte zaoberať s otázkou, či pytliactvo s puškou prevádzané je už samo o sebe spáchané »so zvláštnou smelosťou« vo smysle § 1 ods. 2 z. č. 57/36. Odpoveď je záporná. Už rozhodnutie Zm III 268/37 je toho názoru, že zbraň je pojmovým prostriedkom pytliactva a preto nezakladá použitie zbrane kvalifikáciu § 337 Tr. z. pri pytliactve. Odhliadnúc od toho, že kvalifikácia podľa § 337 Tr. z. je vo smysle dosiaľ uvedených sama o sebe vylúčená v prípade pytliactva, treba názoru Najvyššieho súdu prisvedčiť v tom smysle, že zbraň je pojmovým koeficientom pytliactva a jej použitie samo o sebe nekvalifikuje pytliactvo ako spáchané »so zvláštnou smelosťou«, iba že by sa dokázalo, že pytliak použil svoju zbraň dokonca aj proti človekovi.

Čo do hodnoty zvere ustáľuje sa v poslednej dobe už prax, že nie hodnota mäsa je smerodajná, ale hodnota živej zvere, najmä ak ide o chovnú zver.

Corrollarium: Pytliactvo nie je krádežou, ale len a len pytliactvom, teda deliktom sui generis. Pri právnej kvalifikácii pytliactva nemožno preto hovoriť ani o zločine krádeže, ani o zločine krádeže pytliactvom, ale len o prečine alebo zločine pytliactva. Pytliactvo je zločinom len racione valoris, keď hodnota zvere prevyšuje Ks 2000, ďalej v prípade § 49 ods. 2 č. 1 a 3 Tr. n. a konečne v prípade § 1 ods. 2 zák. č. 57/36.

Lúpeže sa pytliactvom nemožno dopustiť.

Pokus pytliactva je len vtedy daný, keď činnosť pytliaka smerovala už k bezprostrednému privlastneniu in specie určenej zvere.

Ukrývačstva sa nadobudnutím opísaným v § 370 Tr. z. dopustiť nemožno.

Dr. Ivan Urbánek, advokát:

Záložné právo na veciach hnutelných.

V praktickom živote stretávame sa veľmi často s takým prípadom, že veriteľ (väčšinou peňažný ústav) pri poskytovaní úveru — hlavne nejakému priemyslovému podniku — zaistuje si svoju pohľadávku na hnutelnostiach svojho dlžníka smluvným záložným právom, a to tak, že dlžník dá svojmu veriteľovi písomné osvedčenie, že všetky hnutelnosti v osvedčení vykázané slúžia na uspokojenie pohľadávky veriteľa, poľaže že tieto veci sú vlastníctvom jeho. Často takéto pre veriteľa založené veci označené sú aj tabuľkou toto dokazujúcou.

Takéto zaistovanie pohľadávky veriteľa býva väčšinou formálne vadné a preto ani neobstojí.

Súdna prax v tejto otázke zaujala už niekoľko ráz zásadné stanovisko pri riešení najrozmanitejších prípadov.

Taký právny úkon, podľa ktorého dlžník alebo so zreteľom naňho tretia osoba zaviazže nejakú hnutelnú vec k dobru veriteľa na ten cieľ, aby veriteľ v prípade nezaplatenia svojej pohľadávky uspokojí sa mohol z veci jemu zaviazanej, menujeme smluvným záložným právom.

Smluvné záložné právo nadobudnúť možno len skutočným odovzdaním predmetu do držby veriteľa a ak povaha veci nedovoľuje faktické odovzdanie, musí byť odovzdanie vykonané symbolicky a to tak, že vonkajšími znakmi prevedie sa na veriteľa faktické dispozičné právo nad vecou, s vylúčením akejkoľvek dispozície dlžníka.

Spôsob odovzdania veci do ručného zálohu je v podstate totožný s odovzdaním veci do vlastníctva, avšak v prevádzaní je rozhodne prísnejší so zreteľom na publicitu záložného práva.¹⁾

Keďže zriadenie ručného zálohu predpokladá ako esenciálny predpoklad faktické odovzdanie veci do držby veriteľa, poťažne zriadenie dispozičnej moci veriteľa nad vecou, nestačí pre vznik záložného práva odovzdanie veci jednoduchým prejavom, a nestačí ani, keď sa tento prejav stal pri intervenčii verejného notára, hoci aj spísaním verejnej listiny. Takýto prejav alebo verejná listina nenahradzuje faktický stav, ako podmienku záložného práva smluvného, skutočnú držbu, poťažne dispozičnú moc nad vecou. (Vážny č. 2948.)

Odovzdanie veci do skutočnej držby a k dispozičnej moci veriteľa má ten právny význam, aby tretie osoby, ktoré o zriadení záložného práva vedomosti nemaly, neboly poškodzované pri nadobúdaní prípadných práv k založeným veciam. Z toho plynie, že zriadenie záložného práva bez faktického odovzdania veci do rúk veriteľa samo o sebe nemá v zápätí neplatnosť záložného práva, ale len to, že veriteľ oproti tretím osobám, ktoré si ku týmto veciam určité práva už nadobudly, nemôžu uplatňovať svoje nároky vyplývajúce zo záložného práva.²⁾

Aj bývalý rakúsky najvyšší súd vyslovil zásadu, že k nadobudnutiu záložného práva na veci hnutelnej treba prevodu držby. (Rozhodnutie zo dňa 18. apríla 1923.)

Slovenský senát Najvyššieho súdu v Brne pridržoval sa tiež pôvodnej právnej zásady, že smluvné záložné právo na hnutelnosti, ktorá nepripúšťa hmotné odovzdanie z ruky do ruky, možno nadobudnúť použitím takých znamení, z ktorých

¹⁾ Rouček—Sedláček, Obč. právo, sv. II., str. 674

²⁾ Zlinszký, str. 289.

hocikto ľahko sa môže dozvedieť o daní veci do zálohu, tedy spôsobom odnímajúcim vec z dispozície vlastníka. (Rozh. zo dňa 21. I. 1932 Rv III 22/31.)

Pri zriadení záložného práva symbolickým odovzdaním vyžaduje sa, aby nielen viditeľný bol zákaz držiteľovho voľného nakladania s vecou, ale aby toto jemu aj znemožnené bolo. Nestačí len formálna tradícia, ale vyžaduje sa taký stav, ktorý vylučuje akékoľvek nakladanie vecou so strany majiteľa. (Rozhodnutie zo dňa 28. 4. 1932 Rv III. 244/31, ďalej rozh. zo dňa 31. 3. 1933 Rv III 533/32.)

V praxi často sa vyskytujú prípady, že dlžník pri zriadení záložného práva veriteľovi veci do držby formálne aj odovzdá, potom však tie isté veci veriteľ dlžníkovi vráti, aby ich používal, vyhradiac si záložné právo.

Takto zriadené záložné právo je neplatné, lebo záložné právo na hnutelnosti trvá len dotiaľ, kým je predmet zálohu v držbe veriteľa. Tým však, že veriteľ túto držbu prevedie späť na majiteľa, záložné právo, poľažne prioritné právo veriteľa ku veciam do zálohu odovzdaným stane sa voči tretím osobám bezúčinným.

To isté stanovisko vyslovil aj Najvyšší súd v Brne rozhodnutím zo dňa 28. 4. 1937 Rv III 65/37. Úr. sb. 3250.

Je prípustné, aby pri zriadení záložného práva veci boli so zreteľom na osobu veriteľa odovzdané do držby osoby tretej. Avšak táto tretia osoba rozhodne nemôže byť zamestnanec dlžníka alebo taká osoba, ktorá by s vedomím veriteľa predmet zálohu prepustila k dispozícii dlžníka. (Vid' Úr. sb. č. 1864.)

V českých zemiach vyvinula sa pre zaistenie pohľadávok nová teória o tak zvanom »zajišťovacom prevlastnení věci movité«. Pri tom sa rozumie, že vec, ktorá má pohľadávku zaistiť, prechádza do vlastníctva veriteľa až do uspokojenia jeho pohľadávky. Ku vzniku takéhoto zaisťovacieho privlastnenia vyžadujú sa tie isté predpoklady, ktoré sa vyžadujú pri zriadení ručného zálohu. Teda tiež faktické odovzdanie veci s vylúčením dispozície majiteľa nad ňou. (Vážny č. 9929.) Treba však poznamenať, že toto zaisťovacie privlastnenie na Slovensku zavedené nebolo.

Publicita záložného práva vyžaduje prísnejší postup, ako zriadenie vlastnickeho práva. Záložné právo k veciam hnutelným trvá len potiaľ, pokiaľ veci založené sú vo faktickej držbe alebo v dispozickej moci veriteľa, poľažne so zreteľom naňho osoby tretej. Preto pri zriadení záložného práva k veci movitej pojmove vylučuje sa tak zvané constitutum possessorium, čo je ináč pri zriadení vlastnickeho práva prípustné. Naproti tomu však aj u záložného práva pripúšťa sa zriadenie traditioe brevi manu, prejavom, že veci ostávajú u veriteľa i naďalej ako ručný záloh.³⁾

³⁾ Kolosváry, I. sv., str. 467

Kedy nastane účinnosť záložného práva na veciach hnutel'ných voči tretím osobám?

Záložné právo predpokladá vždy trvajúcu pohľadávku. Vyplyva to z accesorickej povahy záložného práva. Preto keď záložné právo zriaďuje sa už pre zaistenie trvajúcej pohľadávky, poťažne súčasne so vznikom tejto, účinnosť záložného práva nastane tým momentom, kedy veci boly do držby veriteľa, poťažne k jeho dispozičnej moci odovzdané. Sú však prípady, že niekto zaistí záložným právom len nejakú budúcu pohľadávku svojho veriteľa, trebárs aj na základe už jestvujúceho právneho pomeru. V takomto prípade účinnosť záložného práva voči tretím osobám nastane len skutočným vznikom pohľadávky veriteľa. To isté platí aj v tom prípade, keď záložné právo zriadené bolo na zaistenie pohľadávky závislej od suspenzivnej podmienky. V takomto prípade účinnosť záložného práva nastane splnením tejto podmienky.

Keď dlžník odovzdá veriteľovi do ručného zálohu veci, patriace vlastníckym právom osoby tretej, účinnosť záložného práva nastane prejavom súhlasu vlastníka so záložným právom, poťažne keď dlžník stane sa dodatočne vlastníkom založených vecí alebo dedičom ich vlastníka.⁴⁾

Súdna prax zastáva teda nekompromisné stanovisko, že smluvné záložné právo na veciach hnutel'ných možno nadobudnúť len skutočným odovzdaním veci do držby, poťažne dispozičnej moci veriteľa a trvá len dotiaľ, kým trvá táto držba, poť. dispozičná moc veriteľa nad vecmi. Akýkoľvek iný spôsob nadobudnutia smluvného záložného práva na veciach hnutel'ných, ak nie je spojené s prevedením držby veci, je oproti tretím osobám bezúčinné.

Sudca Markovič, Bratislava :

Je strelivo zbraňou? Možno trestať za držbu menšieho množstva streliva? O výklade pojmov „zbraň“ a „hromadenie streliva“. Či je strelivo „súčiastka zbrane“?

Štátne zastupiteľstvo podalo na jednom krajskom súde žalobu, že určitá osoba od marca 1939 do decembra 1940 bez úradného povolenia prechovávala na svojom byte 92 kusov vojenských ostrých nábojov, a to 52 kusov ráže 9.72 (Mauser), 18 kusov ráže 6.35 a 20 kusov ráže 7.67 mm, čím mala spáchať zločin nedovoleného ozbrojovania podľa § 13 ods. 2 č. 1 zák. čís. 50/23.

Obvinený fakticky doznával správnosť v žalobe uvedenej skutkovej podstaty.

⁴⁾ Zlinszky, str. 289.